

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 100g/2017

privind excepția de neconstituționalitate
a articolului 386 alineatul (2) litera d) din Codul contravențional
(*participarea procurorului la examinarea
cauzelor contravenționale [nr.2]*)

CHIȘINĂU

27 iulie 2017

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Tudor PANȚÎRU, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
Dna Victoria IFTODI,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dlui Gheorghe Reniță, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 11 iulie 2017,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 27 iulie 2017 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 386 alineatul (2) litera d) din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008, ridicată de către avocatul Eugeniu Fencovschi, în dosarul nr.4-1496/16, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională, la 11 iulie 2017, de către judecătorul Ion Țurcan din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în temeiul articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 5 octombrie 2016, agentul constatator din cadrul Direcției de Poliție a municipiului Chișinău a Inspectoratului General al Poliției, Sergiu Verlan, a întocmit în privința lui Sergiu Naunceac procesul-verbal cu privire la săvârșirea contravenției prevăzute de articolul 243 [*Părăsirea locului în care s-a produs accidentul rutier*] din Codul contravențional. Cauza contravențională a fost remisă de către agentul constatator spre examinare instanței de judecată competente.

4. În cadrul ședinței de judecată din 5 iunie 2017, avocatul Eugeniu Fencovschi a depus o cerere prin care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolului 386 alineatul (2) litera d) din Codul contravențional.

5. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din aceeași dată s-a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate, suspendarea

procesului contravențional și transmiterea sesizării în adresa Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr. 78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 21 Prezumția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

Articolul 116 Statutul judecătorilor

„(1) Judecătorii instanțelor judecătorești sunt independenți, imparțiali și inamovibili, potrivit legii.

[...]”

7. Prevederile relevante ale Codului contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 (republicat în M.O., 2017, nr.78-84, art.100) sunt următoarele:

Articolul 374 Procesul contravențional

„[...]”

(2) Procesul contravențional este activitatea desfășurată de autoritatea competentă, cu participarea părților și a altor persoane titulare de drepturi și de obligații, având ca scop constatarea contravenției, examinarea și soluționarea cauzei contravenționale, constatarea cauzelor și condițiilor care au contribuit la săvârșirea contravenției.

[...]”

Articolul 385 Agentul constator

„(1) Agentul constator este reprezentantul autorității publice care soluționează, în limitele competenței sale, cauza contravențională în modul prevăzut de prezentul cod.

(2) Este desemnat ca agent constatatator funcționarul din autoritățile indicate la art.400-423¹⁰, împuternicit cu atribuții de constatare a contravenției și/sau de sancționare.”

Articolul 386 Procurorul

„(1) Procurorul participă la procesul contravențional în limitele competenței stabilite de prezentul cod.

(2) Procurorul este în drept:

- a) să pornească procesul contravențional;
- b) să aplice în cazurile prevăzute de lege sancțiune contravențională;
- c) să solicite aplicarea de către instanța de judecată a unei sancțiuni contravenționale;

d) să participe la examinarea cauzei în instanță de judecată atunci când procesul contravențional a fost pornit de el;

[...]”

Articolul 393

Autoritățile competente să soluționeze cauzele contravenționale

„(1) Sunt competente să soluționeze cauzele contravenționale:

- a) instanța de judecată;
- b) procurorul;
- c) comisia administrativă;
- d) agentul constatatator (organele de specialitate specificate la art. 400-423¹⁰).

[...]”

Articolul 396 Competența procurorului

„(1) Procurorul emite ordonanța cu privire la contravenția pe care a constatat-o în exercițiul funcțiunii și o transmite autorității publice cu competență de examinare a contravențiilor.

(2) Procurorul constată și examinează contravențiile prevăzute la **art. 336**.

[...]”

Articolul 399 Competența agentului constatatator

„(1) Cauza contravențională se soluționează de agentul constatatator în a cărei rază teritorială a fost săvârșită contravenția. Acesta poate aplica sancțiunile prevăzute în partea specială a cărții a doua în limitele competenței și numai în exercițiul funcțiunii.

(2) Agentul constatatator poate constata contravenții ale căror constatare, soluționare și sancționare sunt atribuite competenței unor alte organe. În astfel de cazuri, agentul va remite organelor respective procesele-verbale de constatare a contravențiilor.”

Articolul 452
Judecarea cauzei contravenționale

„(1) Cauza contravențională se judecă de instanța de judecată în ședință publică, oral, nemijlocit și în contradictoriu.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

8. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul a invocat, în esență, că dispozițiile articolului 386 alineatul (2) litera d) din Codul contravențional, care prevăd că *„procurorul este în drept să participe la examinarea cauzei în instanța de judecată atunci când procesul contravențional a fost pornit de el”*, sunt neconstituționale. Or, prin neparticiparea procurorului la examinarea celorlalte cauze contravenționale care nu au fost pornite de către acesta se încalcă dreptul la un proces echitabil, întrucât instanțele de judecată își arogă atribuții improprii, în special, de susținere a acuzării, fapt care aduce atingere principiului imparțialității judecătorului.

9. Potrivit autorului excepției de neconstituționalitate, prevederea contestată contravine articolelor 20, 21 și 116 alin. (1) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

10. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

11. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Codului contravențional, ține de competența Curții Constituționale.

12. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de către avocatul Eugeniu Fencovschi, în dosarul nr.4-1496/16, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

13. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin.(1) lit.g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele contestate și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de pertinența prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

14. În același timp, o prevedere legală poate constitui obiect al jurisdicției constituționale doar în cazul în care normele constituționale invocate au incidență asupra normelor contestate.

15. Curtea reține că obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile articolului 386 alineatul (2) litera d) din Codul contravențional, care prevăd că procurorul este în drept să participe la examinarea cauzei în instanța de judecată atunci când procesul contravențional a fost pornit de el.

16. Potrivit autorului excepției de neconstituționalitate, limitarea participării procurorului doar la examinarea cauzelor contravenționale pornite de el contravine articolelor 20, 21 și 116 alin.(1) din Constituție.

17. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că obiectul acesteia este identic cu cel al sesizării nr.84g/2017, formulată de același subiect și invocând aceleași raționamente, asupra căreia instanța de contencios constituțional s-a pronunțat prin Decizia nr.67 din 27 iunie 2017, declarând-o inadmisibilă.

18. În decizia enunțată *supra*, Curtea a constatat lipsa unei legături de cauzalitate între norma contestată și articolele 20 și 116 din Constituție în partea în care se referă la încălcarea principiului imparțialității judecătorului la examinarea cauzei.

19. Curtea a subliniat că, în vederea garantării principiului constituțional al imparțialității judecătorilor, prevederile Codului de procedură penală, care se aplică în modul corespunzător și în procesul contravențional, reglementează situațiile de incompatibilitate a judecătorului la examinarea cauzelor.

20. Curtea a reținut că instituția incompatibilității constituie un remediu procesual pentru situațiile în care prezumția de imparțialitate a judecătorului este pusă la îndoială. Judecătorul declarat incompatibil este împiedicat să participe la activitatea procesuală desfășurată într-o anumită cauză, în acest mod fiind respectate principiile de drept privind imparțialitatea și obiectivitatea modului de soluționare a litigiilor deduse judecătii.

21. De asemenea, Curtea a menționat că prin edictarea dispozițiilor legale privitoare la incompatibilitate sunt vizate nu doar ocrotirea intereselor părților litigante, ci și realizarea unei optime administrări a justiției, prin pronunțarea unor hotărâri bazate pe lege și pe o deplină imparțialitate a judecătorilor.

22. Adicional, în ceea ce privește invocarea principiului constituțional al prezumției nevinovăției, garantat de articolul 21 din Constituție, Curtea a reținut că acesta nu este incident normelor contestate.

23. Așa fiind, Curtea constată că aceste considerente, precum și soluția pronunțată prin Decizia nr.67 din 27 iunie 2017 își mențin valabilitatea și în prezenta speță, neintervenind elemente noi de natura să determine reconsiderarea jurisprudenței Curții.

24. Sintetizând cele reliefate *supra*, Curtea reține că, având în vedere identitatea de obiect, excepția de neconstituționalitate nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și al pct. 28 lit. b) și d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă sesizarea* privind excepția de neconstituționalitate a articolului 386 alineatul (2) litera d) din Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008, ridicată de către avocatul Eugeniu Fencovschi, în dosarul nr.4-1496/16, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Tudor PANȚÎRU

*Chișinău, 27 iulie 2017
DCC nr. 77
Dosarul nr. 100g/2017*